

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 23. LIPCA ROKU 1799. we WTOREK.

z Berlina dnia 13. Lipca.

N. Królestwo Jmć powróciwszy z swej podróży, przez czas nieiaki w *Charlottenburg* mieszkać będą.

Posel Szwedzki przy naszym Dworze P. *Engeström*, przyjechał tu z dóbr swoich przy *Poznaniu*.

z Poznania dnia 9. Lipca.

Król Jmć na tymczasowe pensye wielu ubogich *Officerów Polkich* i *Officyalistów*, którzy po zajęciu *Prus Południowych* nie mogli być umieszczeni, raczył wyznaczyć fundusz 22. tysięcy Talarów, a przez to nowy dał dowód ile dobro peddanych dotyka Serce Jego. Gdy przy zadziwieniu Królewsczyzn w roku przeszłym znaczna liczba wspomnianych osób miała sposobność przyzwolicie na chleb sobie zarobienia, a przez terazniejsze rozrządzenie tych większej części pozostałych osób wyżywienie ułatwionym zostanie, przeto spodziewać się należy, iż w największej potrzebie zollający, będą przeciw nędzy zabezpieczeni. W tym dobroczynnym rozrządzeniu użyte są także środki, iż pensye w kraju tracone być muszą, i tak długo tylko trwać będą, aż pensyonisci nie otrzymają przyzwolonych funkców, i niezollaną postawieni w stanie samych siebie utrzymywania.

z Wiednia dnia 13. Lipca.

Na mocy dekretu Cesarzkiego pod dniem 30. Czerwca wywóz wszelkich pieniędzy do *Tryestu*, jest zakazanym.

Nadwyszczony dodatek do *Gazety Dworskiej* pod dniem 10. Lipca ogłoszony jest w następującej oświadczeniu. „Podług nadeszłego od F. M. *Kray* na dniu 1. t. m. doniesienia, G. *Klenau* dowodzący przednią strażą korpusu F. M. L. *Ort*, dogonił tyłą straż Generała *Macdonalda* 30. Czerwca w *Bononii*, i przymusił kommanderującego tąż wzmiankowaną tyłą strażą G. *Hulin* do prędkiego opuszczenia i poddania tego miejsca podług następującej kapitulacji:— Art. I. Żądam przeciągu czasu dwóch godzin do wyprowadzenia garnizonu i chorych z miasta. Odpowiedź. Wszystkie inne prócz *Florentyjskiej* bramy natychmiast osadzę.— Art. II. Mieszkańcy nie mają być w żaden sposób za swoje mniemania prześladowani ani uciskani. Odpowiedź. To jest materia polityczna, do której wojskowemu mieścić się nienależy.— Art. III. *Francuzi*, którzy dzielili przy ataku mostu i na innych stanowiskach są w niewolę zacięci, mają być natychmiast wypuszczeni na ich słowo, że nie będą służyć. Odpowiedź. Zezwolono.— Art. IV. Bagaze officerkie i wyższego sztabu równie iako i kassa garnizonowa wyjdą na czele moich wojsk, i jeden *Austryacki* officer odprowadzi one. Odpowiedź. Zezwolono aż gdzie się zaczyna góra *Pietro Mali*.— Art. V. Ze umowa tak wiele czasu zabrała na próżno, tym ostatnim artykułem waruję się, aby wojska *Francuskie* pod moją komendą będące doszły do *Pietro Mali* bez doznania napasci i przeszkody. Odpowiedź. Zezwolono.

Hr. *Klenau* G. M. — *Hulin* Generał kommanderujący tyłą strażą 3ciej dywizji armii *Neapolitańskiej*.

Co się tyczy magazynów i wojennych zapasów znajdujących w *Bononii*, iako też innych okoliczności związanych z tym wypadkiem, czekać należy dalszych szczegółów.

Arcey-Xiąże *Karol* pod dniem 28. i 29. przeszłego miesiąca nadesłał tu wiadomość, że G. Hr. *Meerveld* z rozkazu F. M. L. *Staray* pomknął się przez *Hastach* i

przedsięwziął mocne rekognoskowanie przeciwko tam znajdującemu się nieprzyjacielowi, którego skutkiem było, że tenże nieprzyjaciel był wyparty z okolicy *Offenburga* i to miało dnia 26. Czerwca przez generała *Meerveld* osadzone zostało.

Nieprzyjaciel cofnął się do *Hel*, a G. *Meerveld* i *Görger* stanęli pierwsi w *Gengenbach*, a 2gi w *Openau*.

W tej rozprawie wzięto nieprzyjacielowi i Pułkownika, 6. officerów i 24. ludzi w niewolę; gdzie 10. i 23. regiment *Francuskiej* jazdy prawie całkiem zniszczony, a przeciwnie nasza strata nie jest znaczna.

W późniejszym raporcie Arcey-Xiąże donosi, iż w rozprawie tej, strata nieprzyjacielska w zabitych i rannych z pewnością do 1000. ludzi wynosi, nierachując w to 350. zabranych w niewolę *Francuzów*, przeciwnie strata nasza składa się tylko z 150. ludzi. — Następnie potym obszernie wyszczególnienie znajomej na dniu 4. Czerwca pod *Zurich* potyczki, i zajęcia miasta tego.

Gazeta Dworska dzisiejsza zawiera w sobie następujące o wypadkach wojennych wiadomości: „Podług raportów przybyłych od Armii naszej we *Włoszech* będącej, większa część wojsk nieprzyjacielskich pod Generałem *Moreau*, znajduje się rozdzielona pomiędzy *Ultri*, *Sawona*, *Pado* i *Loano*. Na górach nieprzyjaciel utrzymuje same posterunki, a pomiędzy *Alphei* i *Soravalle* stoi nieprzyjacielski Generał *Colli* z kilku tysiącami ludzi, w stanowiłku oszańcowanym. W samej *Genui* żadnej nie ma załogi nieprzyjacielskiej; uzbrojeni Obywatele służyć tym odprawiają. Podług doniesień przyłanych Generałow: kawalerii *Melas*, około *Genui* i *Sawony* krąży znaczna liczba okrętów wojennych *Angielskich*. *T. Coni* nieprzyjaciel uczynił na dniu 28. Czerwca wycieczkę z 600. ludźmi. W wycieczce tej *Francuzi* zacięli cokolwiek z pobliskich okolic bydła, odparci jednak wkrótce nazad do fortecy zstali. Z naszej strony przygotowania nacyzynniejsze są utworzone do oblężenia Cytadeli *Alexandryjskiej* i fortecy *Martui*. — Nieprzyjacielski Generał *Macdonald* opuścił *Pistoię* i *Florencję*, i cofnął się zupełnie ku brzegom morskim, dla wzięcia podług wszelkiego podobieństwa na okręty, wszyscy tamtejsi mieszkańcy są w insurrekcyi przeciw *Francuzom*. W takim położeniu rzeczy, dla wstrzymania rozruchów w samym nawet mieście *Florenyi*, Generał *Klenau* na prośbę deputacyi z Xiąstwa *Toskańskiego* przybyłej, wysłał do *Florenyi* Pułkownika d' *Aspre* kommandanta korpusu strzelców, a za nim potym jeden szwadron od regimentu huzarów *Nauendorf* ja pod dowództwem Podpułkownika *Kerekes*.

z Londynu dnia 5. Lipca.

Na dniu 2. t. m. *Pite* w izbie niższej uczynił przelozienia przeciw zdaniu Pana *Tierney* względem stanu skarbu. Wszelko (rzekł) dowodzi, iż *Anglia* wśród całych długów swoich, jest najbogatszym i najszczęśliwszym krajem na świecie. Na rok przed rozpoczęciem terazniejszej wojny, nasz dług narodowy przenosił 238 millionów, dziś podniósł się do 579 millionów, lecz zrodziła nasze staly się także i jeszcze obfitszemi. Wprawdzie musieliśmy w tej wojnie 8 millionów nowych corocznych taxów nałożyć, lecz iakże te mogłyby być zapłacone, gdyby handel nie wzniósł się do najwyższej pomysłowości, w takiej nawet za czasów najokazałszej epoki dzieł naszych nie zostawał, a który będzie zawsze niewyczerpa-

nym źródłem naszego bezpieczeństwa i obrony? Przywóz towarów w roku 1784 był 13 millionów, w roku 1799 iest przeszło 25 millionów. Wywóz (ta iest jeszcze pewniejsza bogactwa narodowego cecha) wynosił w roku 1784 przeszło 10 millionów, a w roku 1799 wynosi przeszło 19 millionów, tak dalece, iż w przeciągu 6 lat wojny, zyskaliśmy przysporzenie więcej iak 8 millionów. Nasze wydatki (nie taie tego i bardzo nad tym ubolewam) są bez wątpienia wielkie i ciężkie, lecz kraj nasz zdatnym iest do znoszenia ich, bez osłabienia kapitału lub kredytu swego. Przeciwnik mój do tych wydatków przydaie ieszcze pożyczkę dla Cesarza, lecz ia tego dopuścić nie mogę, dopóki nie będę miał dowodów, iż Cesarz słowa swego dotrzymać nie chce. Ogół wydatków naszych na rok 1799 przenosi 59 millionów, lecz bogactwa Ludu muszą być wielkie, kiedy może dostarczyć takiej summy, a iednakże wzraść ieszcze w bogactwach i potędze. Jakie wydatki będą po skończonej wojnie, zawisło to od okoliczności, tudzież od mądrości parlamentu; nieponiesiemy iednak kosztów tak niezmiernych, iakie za sobą pociągnął koniec wojny *Amerykańskiej*, iuż to w naprawie okrętów, iuż to w nadgróceniu rojalistom, iuż to w 3 millionach obroconych na uzbrojenia przeciw *Hiszpanij*. Ia podaję wydatki nasze w przyszłym etacie pokoju na 24 millionów, wyjąwszy to co ieszcze będzie potrzebnym do wyjaśnienia kosztów wojennych. Rachuję iednak z pewnością 10 millionów rocznej taxy dochodowej, i chociaż ona teraz tylko czyni pół osma miliona, muszą iednak teiste środki być przewidziane do iey podwyższenia. Mam za sobą głos Ludu, który iest do iak największych ofiar patriotycznych pobudzony, wydatki nieprzyjaciela są nad siły iego, w ten czas kiedy my w miarę każdego niebezpieczeństwa którym nas zagraża, wzrastam w odwagę i siły będziemy. Nieprzyjaciel powinien stracić wszelką nadzieję zwalczania nas, i spodziewam się, iż naród *Brytański* zostanie napotym, tak iak dotąd iest, podziwieniem i wsparciem świata całego.

Tierney „Widzę się być w osobiłwym położeniu. Z iednej bowiem strony nie było nigdy zamiarem moim (iak mi minister zarzuca) dzielność ducha publicznego przez smutne obrazy zatłumić, z drugiej iednak strony, pragnęłam odjąć publiczności to omamienie, podług którego iadziłaby się może znajdować w złotym wieku, i naprowadzić ją do zimnego zastanowienia nad iey prawdziwym stanem. Co tylko o naszym kwitnącym handlu powiedzianym było, to wcalej rozciągłości swojej nie może trwać dłużej tak iak teraz iest. Wielka zachodzi różnica między niniejszą i *Amerykańską* wojną, gdyż teraz *Francya* i *Hollandya* zdają się być wymazane z mapy świata, *Anglia* zaś ciągnie ztąd korzyści. Lecz gdy z pokojem, handel obu tych krajów zostanie ożywionym, na ów czas my iuż takich korzyści mieć nie możemy. Ze minister w obrachowaniu taxy dochodowej o kika millionów pomyślił się, nie iest to najmniejszym błędem w iego systemacie skarbowym. Minister wojenny (*Windham*) oświadczył, iż wojna póty trwać powinna, póki dawna monarchia *Francuska* przywróconą nie zostanie, gdyż *Anglia* może ją tak długo wytrzymać. Nie należy więc o żadnym pokoju myśleć, dopóki minister nie złoży urzędu. Nie wypada nam rzucić się do nog nieprzyjacielowi, lecz rozumiem, iż teraz najlepszą iest pora do

podania mu korzystnych warunków pokoju. — Pitt, „Zkądże ten wniosek, iż teraz bezpieczny i zgodny z chwałą pokój zawarty być może? Czy z charakteru rządu Francuzkiego? Czy z doświadczenia krajów, przez nieprzyjaciela znobitych? Czy z dobrego sposobu obejścia, które od początku do tej chwili okazywał? lub gdy szacunek narodu Francuzkiego ku temu rządowi tak głęboko jest wkorzeniony, nie możemy mieć dla tego honoru jego atakować. Najmym głównym przedmiotem jest honor i bezpieczeństwo; lecz wolność i rząd Francuzki nie mogą nigdy z sobą się łączyć. — Windham: Moje zdanie było tylko, iż nie będzie żadnego bezpieczeństwa dla Europy, dopóki monarchia Francuzka z nieciakimi odmianami nie zostanie przywróconą. Lecz to bynajmniej wstrzymać nas nie powinno od zawarcia pokoju, byleby tylko w przyzwoitym sposobie mógł być zawarty z jakimkolwiek rządem we Francji. — Nakoniec rezolucje ministra Pitta zostały przeczytane i przyjęte.

W przyszły piątek parlament będzie limitowanym. — G. Abercrombie i G. Dogley pożegnali już Króla i wyiechali na tajną wyprawę. W Southampton już przeszło 12 tysięcy wojska do tej wyprawy jest zebranego. Obozu tamtejszego obwód 7 mil Angielskich wynosi. — Zabójstwo rezydenta Angielskiego w Benares (w Indjach wschodnich) powiązane było z szkaradnemi okolicznościami. Trzeba wiedzieć, iż *Vezier Alli* złożony był z Tronu od Rządu Angielskiego, iako podług praw krajowych nieprawy dziedzic tronu w *Oude*. Cate *Indye* radosne były kiedy terazniejszy *Nabab* wszedł do swego dziedzictwa. W ciągu negocjacyow w tej mierze niezłeszliwy *Cherry* użyty był za tłumacza, P. *Graham* umocowany był do weyrzenia w prawa innych Xiążąt, a Kapitan *Conway* miał komendę nad niektórymi wojskami. Ztąd *Vezier Alli* powziął ku tym trzem osobom najwyższą nienawiść. Na głowę jego nałożono nadgrody 50. tysięcy rupiow. Jest to młody człowiek od 25. lat dobrze od natury obdarzony, lecz bardzo krwawy. Wśród rozruchu przez niego sprawionego, wielka liczba domow w Benares została w perzynę obroconych, miejsce to zamieszkałe było więcej iak od 5. tysięcy ludzi. Mowią iż *Vezier* chciał wszystkich Anglikow w Benares wyrzucić, niezważając jednak na to, iż w bliskości tego miasta mieliśmy nasz oboz. Przez ucieczkę *Vezier Alego* kompania zylkuie 50. tysięcy funtow które mu co rok dawać musiała. — W *Wschodnich Indjach* fregata nasza *Resistance* od 44. armat została przez piorun spaloną, pięciu tylko ludzi życie uratowało. — Gdy *Elkadra Angielska* od blokady *Hawanny* odpłynęła, przybyły tam flaki *Hiszpańskie* z *Varacruz*, naładowane złotem. — Dziś zrana przybył do *Falmut* bat pocztowy z *Lizbony*. Przywiozł wiadomość, iż flotta *Hiszpańska* na dniu 18. Maja do *Kartageny* wpłynęła i że okręty jej znacznie od burzy fkolatane były. W *Lizbonie* mowiono, iż flotta *Francuzka* wypłynawszy z *Tulon*, równie od burzy fkolady poniosła, i przymuszona była nazad do portu wrocić. Lord *St Vincent* dał się widzieć w tymże samym dniu na wysokości morza pod *Tulonem*. — Nasze listy z *Dowru* donoszą, iż w portach *Francuzkich* *ambargo* na wszystkie okręty *Szwedzkie* jest nałożone.

z Paryża dnia 5. Lipca.

Dyrektorat wyrokiem swoim dnia 2. t. m. mianował G. *Bernadotte* bywszego Ambassadorsa Rzpłtey w *Wiedniu* Ministrem Wojsk. Terazniejszego zaś ministra *Milet Mureau*, który był dawniej przez długi czas Generałem brygady w korpusie inżynierow, Generałem dywizyi w tymże samym korpusie, i członkiem kancelaryi wojennej przy Dyrektoryacie będącej. W liście także oddzielnym, Dyrektorat wyraził mu ukontentowanie z sprawowaney przez niego dośtoyności. — Zawczoray *Bernadotte* został instalowanym. *Milet Mureau* odbył z nim wprzód wiele konferencyow, dla powzięcia dokładnych wyobrażeń o terazniejszym stanie Departamentu wojennego. *Bernadotte*, którego wybor najgorliwszym patriotom bardzo się spodobał, wezwał Ob. *Miot* bywszego Ambassadorsa w

Turynie za swego sekretarza. — Ponieważ minister morliki Ob. *Brux* ciągle flotą *Brsteńską* dowodzi, przeto tymczasowo mianowany jest ministrem morlikim Ob. *Bourdon*, który przez długi czas był szefem kancelaryi koloniow w Departamencie morlikim, a potem był Agentem morlikim w *Ostendzie* i *Korsyce*. — Ob. *Reinhard* terazniejszy kommissarz rządowy w *Toskanti*, mianowany został ministrem pełnomocnym przy Rzpłtey *Helweckiej* na miejsce Ob. *Perrochel*, który jest odwołanym. *Perrochel* był sekretarzem legacyi w *Madrycie*, kiedy *Truguet* był tamże ministrem. Obwiniają go, iż miał być sprawcą przesładowań, których *Truguet* przez czas nieiaki doznał, lubo teraz za wdaniem się Dyrektora *Gohier* i ministra *Talleyrand* zupełnie z listy emigrantow wymazany został. *Touche* z *Nantes* jest mianowany Ambassadorsem do Rzeczypospolitej *Batawskiej*. Co wielu podaje za znak bliskich odmian w *Hollandyi*. *Fouché* jest dzielny patriota, i był także pomiędzy innemi ministrem w *Medyolanie*.

Od naszey armii *Włoskiej* przybył tu wczoray kurier z wiadomościami od Generała *Moreau* i *Macdonald*. Mowią, iż między nimi i wojskami *Austryacko Ruffijskimi* zaszła nowa bitwa, o której jednak nie ieszcze urzędowego nie ogłoszono. Głoszą tylko, iż bitwa z obu stron krwawa była. — Podług wyroku Dyrektoryatu żołd dla wojska naszego ma być iak najkrupulaniej wypłacany, a minister wojenny co miesiąc rapport w tej mierze zdawać będzie. — W naszych arsenalach znajduje się teraz tylko 30 tysięcy karabinow w zapalce. Dla konfrypcyjnych brakuie mundurów i wiele innych rzeczy. — Cyta-della *Turyńska* jedna z najmocniejszych w *Europie* poddała się z niedostatku żywności. Garnizon wspomniony cyta-delli przeszedł przez górę *Cenis* dla udania się do *Francji*. — Generał *Moreau* wprowadził do cyta-dellow *Tortozkiej* i *Aleksandryjskiej* świeże wojska i żywności. — Generał *Kellermann* mianowany został inspektorem wojsk naszych w Rzpłtey *Batawskiej*. Od tamtejszego naszego Generała *Brune* przybył tu kurier z depeszami, których jednak treść nie jest wiadoma.

Głoszą tu o nowym Dyrektorz *Roger Ducos*, iż kurier, który mu nominacyą do Dyrektoryatu przywiozł, znalazł go na polu z wielu innemi robotnikami pracującym, uściłkał ich z uczuciem na pożegnaniu, i wyiechał do *Paryża*. — Mowa, którą miał przy wnieściu do Dyrektoryatu, była następująca. — „Obywatele Dyktorowie. Gdy głos Prawodawcy wezwał mnie do pełnego chwały, a razem tak trudnego zawodu iaki się przed oczyma memi otwiera, nie mogłem zaciągnąć w tej mierze rady iak tylko od męstwa mego i gorliwości dla dobra oyczyzny i utrzymania wolności. Męstwo podnosi i zwiększa dzielność człowieka, przy uczuciu nawet niedostatku talentow. Jeżeli stan nasz jest krytycznym, nadzieia jednak i energia Republikanow są niewyczerpane, wysławia ona nam nowe źródła nowe cuda. Przychodząc z wami do wspólnej pracy, iedno tylko mam życzenie (które jest razem i waszym) fluzyc Rzpłtey z zgodą, zaufaniem, dzielnością i siłością, szczegolnie podług przepisow mądrości, konfitytucyi i praw, iak tego wymagają iedność i równowaga tak szczęśliwie pomiędzy dwiema przedniejszymi władzami przywrócone, wysokie interesa ciat politycznego, flawa armioy naszych, dobre porozumienie między Rzpłtą *Francuzką* i wiernymi jej sprzymierzeńcami, flowem dobro Narodowe i szczęście Ludu. Te to są moje obowiązki, a chluba dla mnie największą będzie, kiedy tak potężny, tak szlachetny Lud powie kiedyś, iż ich dopełniłem.

Sieyes iako Prezydent odpowiedział w następującym sposobie: „Obywatele Kollego. Życzenia twoje były, otrzymać taki urząd, na którego oczy ambicyi nie tak łatwo zwracają się, a w którym iednak prawdziwy Republikanin Oyczyźnie swojej użytecznie fluzi. Z wezwania ciebie do najwyższej dośtoyności władzy wykonawczej, wszyscy Republikanie cieszyli się, ty ieden tylko mogłeś się tym zafstryczyć. W momencie kiedy reprezentacya narodowa z flawą się podniosła, chciała okazać, iż pamięta dobrze o zawsze stałym, flakomnym i czystym republikanckim postępowaniu, o łączliwym a razem rzadkim połączeniu energii męstwa, z energią mądrości, o cnotliwym obrzydzeniu tak tej przemocy która flarała się flakazi rewolucyą, iak tej, która ją zniszczyć pragnęła. Masz dzieci Oby-

watelu Kollego trokliwość naszą około interefflow narodowych, wśród ciężkich, ale bynajmniej odwagi twoiej nieprzenoszących wypadkow. Jesteśmy filni przez naszą miłość ku Oyczyźnie, przez naszą wewnętrzną iedność, przez doskonałą zgodę z Ciałem Prawodawczym, przez nasze zaufanie w cnotie Ludu *Francuzkiego*. Przytomność twoja jest nowym tych uczucioy zadatkiem, widzisz radość iaką w nas flawia, przyjmij pocałowanie braterskie.

Generał *Joubert* wyjeżdża ztąd dnia 8. t. m. dla obięcia najwyższej komendy nad armią *Włoską*. — Generał *Championnet* przybył tu na dniu wczorayszym ze dwoma swoimi Adjutantami. — *Scherer* jest zapozwany, ażeby się flawił przed Sędzią pokoju z wydziału zachodniego, dla nadgródzenia szkod żądanych przez Ob. *Ferriere Sauvebois*.

Wiadomo jest za rzecz pewną, iż gdy się *Angielskie* okręty pokazały, nasza *Elkadra* znajdowała się w ten czas pod *Vado* blisko *Sawony*. Admirał *Brux* mniemał zrazu, iż ich nie będzie mógł uniknąć, lecz za pomocą ciemney nocy kazał rozwinąć żagle i na szerokość morza popłynął. Wkrótce potem *Anglii* ścigali za nim. *Elkadra Francuzka* pokazała się przed *Barcellona*. Komendant pośpieszył się donieść o tym swemu Dworowi przez kuriera wiozącego depesze od Admirała *Francuzkiego*, który doniośł, iż wyprzedza na 60. mil *Anglikow*, i że się idzie połączyć z flotą *Hiszpańską* w *Kartagenie*. — Niektóre Dzienniki dzisiejsze donoszą, iż to połączenie zostało uflutecznione, i że obydwie *Elkadry* z 40. liniowych okrętow złożone, miały między 20. i 25. Czerwca popłynąć na morze dla uderzenia na *Anglikow* nimby odebrali poliki. — Z *Bayonny* pod dniem 25. Czerwca donoszą także, iż kurier z *Madrytu* do *Paryża* biegnący niośł wiadomość, iż obie floty połączywszy się w *Kartagenie*, wypłynęły na morze. Z *Kadyx* ma także przybyć ieszcze do nich 10. liniowych okrętow.

Republikanie w kraju *Neapolitańskim* coraz więcej wojska wyflawiają. G. *Federici* dowodzi kawalerją. Kardynał *Ruffo* wykłął terazniejszy rząd w *Neapolu*, przeciwnie Arcybiskup *Neapolitański* wykłął kardynała. Garnizon w *Lugdunie* znacznie jest zwiększony. — Mowią, iż dawny Dyrektoryat chciał wszystkie wojska nasze z krajow Rzpłtey *Batawskiej* odwołać. — Do *Włoch* postanowiona jest nowa linia Telegraficzna przez *Lugdun*, *Tulon* i *Nicę*. Z *Tuluzy* poszło do *Niccy* 2100 ludzi. — *Propagator* zawiera w sobie następujący wypis z listu G. *Suwarowa* do Imperatora *Ruffijskiego* pisanego. „Zwyctstwo postępie za śladami moimi. Żołnierze W. C. M. nie cofają się przed nieprzyjacielem, i mają sobie za honor stosownie do rozkazow W. C. M. i zniszczyć tak nazwanych republikanow i ich śmieszne systema wolności i równości. — Słuchać (mowi dziennik *Publiciste*) iż *Suwarow* niechciał ratyfikować kapitulacyi *Turyńskiej* w tym co się osobiście tyczyło komendanta iey G. *Fiorrella*, co iednak potrzebuie potwierdzenia.

Hiszpańskie flzalupy kanonierkie pod *Algefiras* flchwyciły *Williamfa Puta*, tak nazwany kutter od 12. armat. — Do *Brest* przybył ieszcze nowy konwoy oół 17. zagłow z potrzebami okrętowemi. — Trzy w *Tulon* pozostałe ieszcze okręty liniowe *Francuzkie* połączyły się także z flotą *Hiszpańsko-Francuzką*. — Nowy Dyrektor *Helwecki Secretan* na miejscu Ob. *Ochs* (którego tutaj flze dzienniki za przedaynego zdraycę podają) wybrany dawniej znakomitą rolę grał w rewolucyi *Belgickiej*, i przez długi czas został w niewoli *Cesarzkiej*. — Na mocy rozkazu Dyrektoryatu, Malarz, który w terazniejszym roku nadgródę malarstwa otrzymał, ma pędzić swoim wydać zabójstwo pollow naszych pod *Rastad*. Równie do tego przypadku ma wyjść także koperszytch i nowy medal będzie wybitym. Na mocy wyroku Dyrektoryatu flame tylko moralne i polityczne przedmioty mają się odtąd ubiegać o nadgródę pomiędzy artyflami. Astronom *Lalande* chce na dniu 18. odprawić podróż powietrzną z Ob. *Blanchard* do *Tivoli*. *Blanchard* od dzielił w tej mierze ieden ballon z floty swojej, z którą do *Ameryki* chce popłynąć. — Ex-minister wewnętrznego *François* z *Neufchateau* napisał przy końcu urzędowania swego kłiążeczkę, uczącą sposobu najłatwiejszego czytania dzieci. Dzieło to zalecił w instrykcji publicznej.

Szuani zaczynają się okazywać w okolicy Angers.—Rapport, który minister interesów zagranicznych dał przeczytać w tajnym wydziale Rady 500. nie wytlawia bardzo podchlebnego obrazu położenia naszego względem mocarstw zagranicznych. W nieszczęśliwej (mówi jeden tutejszy dziennik) mało się znajduje przyjaciół. Należałoby cały ten rapport, równie jak zamiary Rządu ku obcym mocarstwom publicznie ogłosić, aby odciąć powody do trwogi.—Przeciw temuż ministrowi powstaje teraz wielu nieprzyjaciół. Zarzucają mu, iż jest ex-szlachcicem, ex-billkupem, ex-emigrantem, iż przez swoje negocjacje z Cesarzem wydał mu nazad 150. tysięcy niewolników, iż dał wyjechać Królowi Sardynskiemu Xiążęciu Toskańskiemu, iż zapłacone summy od Neapolu za Benewent nie oddał do kasy publicznej, iż żądał od posłów Amerykańskich 300,000. liwrow za negocjacje, iż przekupił złotem Angielskim odłożył na czas dalszy wyprawę Portugaliską, iż najgorliwszych Szwajcarów dał zamordować, iż wszystkie Rządy chciał zniszczyć, i wszystkich przyrządów od nas odrzucić.—Minister ten wkrótce wyda pismo na usprawiedliwienie się z takowych niepodobnych do prawdy zarzutów.

Profesor Denzel podał tutejszemu instytutowi narodowemu opis jednej maszyny hydraulicznej swego wynalazku. Instytut mianował Ob. Boffut, Perrier, i Levesque aby byli przytomni doświadczeniu z tą maszyną czynionemu na Sekwanie. Wynalazca przyjeżdża tu z wielkim szacunkiem, zatrudnić się ma także innemi maszynami swego wynalazku.—Gwardya, Dyrektoryatu nazywają teraz Gardes Moulins.—Posel nasz z Hollandyi Ob. Lombard de Langres odwołany został iak mówią za to, między innemi, iż niechciał być przytomnym na obchodzie żałobnym odprawianym przez garnizon Francuzki z powodu wypadku pod Raftad. Minister Polityki zniósł zupełnie kancelaryą mającą dozor nad duchem publicznym i dziennikami.

Obywatel Wincenty Lancetti szef wydziału w ministerium wojennym Rządu Cisalpińskiego, oraz Ob. Bernard Ambrosioni członek wielkiej Rady, chroniąc się z Mediolanu, przybyli do Paryża.

Obywatel Prudhomme zapytuje się w swoim Dzienniku przez kogo będzie zapłacona pożyczka stu milionów? i odpowiada, iż przez tych, którzy się stali one powodem; to jest przez dawny Dyrektoryat, przez złodziei Rządu, przez liwrantów, którzy niczego nie dostawali, przez przekupniów i karbowych etc. Dokogo (dodać) należą obszerne włości, i letnie mieszkania, które przyozdabiają ziemię Rządu. Dawnych Xiążąt i Panów zabrali miejsca nowi Xiążęta. Są to bywsi Rządcy, ich wspólnicy, ich podchlebcy, ich krewni, ich nałożnicy. Kołtowane meble, wspaniałe ekwipaże; rzadkie i wyborne wina, publiczne i prywatne i karby, wszystko stało się ich zdobyczą. Adwokat Treillard jest terazniejszym właścicielem okazałego domu wiejskiego d'Ifi, w którym Xiężna Infantado zgromadziła całą wspaniałość kunsztów, i delikatność najwytworniejszego sybaryzmu. Adwokat Merlin de Douai chcąc nabyć majątności Praslin, wzywa do siebie bywszego Xcia tego imienia „Dowiedź się, rzecz do niego, iż WPan sprzedaż swoją majątność Praslin, chciałbym iey nabyć, i spodziewam się iż mi w tym nieodmówisz pierwszeństwa. Praslin stanął pomiędzy i drżący w obecności najwyższego Bastylii i szafarza, w obecności człowieka mającego w swoich rękach deportacyę, wolność, życie wszystkich Francuzów, człowieka, który ułożył listę podejrzanych, który urządził trybunały rewolucyjne i kommisye wojenne, który kolejno rewolucjonista i moderator, lecz zawsze z party zwycięzcow, naznaczył wszystkie epoki rewolucyi postępkami swojej frogosci i nienawiści. Praslin zaiakując się rzecz, Obywatelu Dyktorze, nigdy nie myślałem meij majątności sprzedać, lecz gdy ci się to może i podobać, niczego dla ciebie żałować nie będę.” Y Merlin miał podłość przyjmować ofiarę, którą winien był jedynie sławemu postrachowi iaki we wszystkich imię jego wrażało. Guł tych Dyktorów tak był wytworny, iż trzeba mu było takich w winach i innych trunkach wymyśłów, iakie przyspieszają zgrzybiałość wieku. Nic już w tym rodzaju nie zstawało do wyprośnienia, jak tylko piwnica bywszego Xcia de Nivernois, o którą się dopominała jego córka umyślnie przybyła z Turyanu, gdzie zamieszkała przed rokiem 1789. co zapisa-

nie iey w liście emigrantów czyniło nie prawym. Lecz ta nieprawność podawała naszym Dyktorom pozorny sposób przywłaszczenia sobie win upragnionych. Groźby zamknęły iey ułta; przelekniona zaboystwem swego męża, ucieka, a piwnica przysadzona jest wszechwładnym dykaczom. Temi winami jak mówią, Treillard rozweselał swoje słodkie wieczory etc.

Dziennik Le Pere Duchesne od kilku dni zaczął wychodzić, i nigdy z większym nie był pisany zapatem.

Kleynoty korony Króla Sardynskiego wynoszące przeszło do dwóch milionów, w inwentarzu ułożonym i podpisanym przez OOb. Amelot i Eimar, były tylko szacowane 150. tysięcy franków. Ciż obywatela nie przypuścili za świadków tej taksy żadnego członka tymczasowego rządu, ani żadnego Piemontczyka.

Teofil Mandar znany z swojego dzieła o Teoryi Insurrekcyow, olkarza przed Sprawiedliwoscią Narodową Szkodliwe wygnanie 40 tysięcy osób tymczasowo wyznaczonych z listy w roku 6. i zapewnia, iż ten artykuł Prawa 13 Fructidor wyprowadził z krainy Rządu sumę 180. milionów, i zatłumił ducha publicznego. Teofil Mandar donosi w czynie swego przez cztery miesiące w Bazylei bawienia, iż zebrał niezmierną liczbę dowodów okazujących despotyzm ostatnich naszych tyranów, ich niepomowane łupieztwa, i ułożony zamiar poddania Helwecyi. Nakoniec Mandar obiecuje nam podać wielkie i najprzydatniejsze do użycia sposoby, ażeby ziemia wolności wypaliła i pożarła aż do korzenia wszystkie ucilku odnogi.

Nie można sobie wystawić oburzenia i gniewu, iakim waleczni Helwetowie byli zapaleni, gdy się dowiedzieli, iż Rewbel wzywa ich świadectwa na oczyszczenie Rapinat. Przesyłają nam ze wszystkich stron dosadne listy, w których ten zdzierczy agent, i z jego poplecznikiem na ostatnie załuguje katusze. Helwetowie iak najsilniej upraszają, o uroczyste tych listów ogłoszenie, iak gdyby mniemanie publiczne mogło się na moment omylić na usprawiedliwieniu Rewbela, iak gdyby pochwała przez takiego człowieka dana nie była owszem dowodem przeciwko iego godnemu szwagrowi; iak gdyby imiona Rapinat, Porfait iego sekretarza, i Grugeon iego adjutanta nie były przeznaczonemi za wieczne przyłkowice oznaczające wszystkie łotrystwa i niegodziwości (Prudhomme.)

Rada starszych potwierdziła rezolucyę nadającą amnestyę dezertom wewnątrz krainy, oraz drugą Rezolucyę organizacyi Prawa nakazującego zaciąg konfrypcyjnych w rozmaitych klasach.

Nieustanne Adresy przychodzą do Ciała Prawodawczego, żądające Aktu olkarzenia przeciw Merlinowi, Revellierowi, Schererowi etc. Wyznaczona została Kommissya do roztrząśnienia wspomnianych Adresów.

Wczoray bywszy Minister Scherer przyjechał do Rady 500. pismo względem operacyow Armij Włoskiej pod kommandą jego. Powołane szermierze stylce się dało po przeczytaniu listu. Zapytano się, czy ieszcze Scherer nie jest w więzieniu Opactwa. Blin zawołał, iż Włochy są świadkiem czynów jego, i żądał aby pismo Dyktoryatowi odesłane zostało, a razem przypominany mu było aresztowanie Generała. Co przyjętym zostało. — Ponieważ względem nałożonych niezmiernych taxow na kraie zdobyte, ieszcze rapport złożonym nie został, przeto wyznaczono w tym celu także oddzielną Kommissyę.

z Hagi dnia 9. Lipca.

Angielskie okręty zawsze tu krążą przy brzegach naszych, z tego powodu będący tu w garnizonie strzelcy Francuzcy muszą w nocy straż nad brzegami odprawiać—Spodziewamy się tu wkrótce nowego posła Francuzkiego Ob. Fouché z Nantes i Generała Kellermann.

Od granic Austriackich dnia 3. Lipca.

Armia Generała Moreau składa się z 35 do 40 tysięcy ludzi, pomiędzy któremi wiele batalionów Liguryjskich znajduje się.—F.M. Suwarow który od swego monarchy nowy order i nowy regiment otrzymał, oświadczył względem użytych pod Alexandryą szrodków, i zdarzonych tamże na dniu 20 wypadków wielkie nieukontentowanie, i trzeba się spodziewać niektórych dymisyjow.—W cyrkule Szwalbiskim w rozmaitych lazaretach leży około 7 tysięcy rannych naszych żołnierzy.

z Botzen dnia 4. Lipca.

Nowy korpus wojsk Austriackich który w tym momencie przechodzi przez Tyrol dla połączenia się z Armią Włoską, ma w sobie około 25. tysięcy ludzi. Jedną część tego korpusu przechodziła już tedy, to jest trzy bataliony Terzi, jeden batalion Murai, i jeden batalion Preiffa, intro oczekujemy na regiment Deutschmeister, a poutrze na regiment Bannat.

z Pragi dnia 5. Lipca.

Xiążę Kurlandzki przybył tu na dniu 1. t. m. z Xiężniczką dziedziczną, i ma mieszkać przez nieiały czas w Pradze.

Xiążę Ferdynand Württemberg, który tu przybył na dniu 2. t. m., wyjechał wczoray naprzeciw korpusowi Rossyjskiemu, którego pierwsza dywizya spodziewana jest na dzień 8. w tym mieście. Listy z Olomuńca donoszą, że 18. tysięcy ludzi tego korpusu przechodziło przez to miało dnia 26. 28. Czerwca i 1. Lipca, inne kolumny miały przechodzić przez Neustadt.

z Strazburga dnia 4. Lipca.

Korpus Wojsk Francuzkich w Kehl, który jest teraz mocny do 20. tysięcy ludzi, atakował tego poranku Austriaków, a odpierający ich forpocztę opasał Offenbourg, wybił armatami bramy i zabrał cały garnizon w niewolę. Rozpoczęła się potem uporczywa bitwa za Offenburgiem, a nieprzyjaciół był przymuszony do cofnięcia się. Tego dnia popołudniu nasze forpocztę znajdowały się w Oberkirch. Owocem tej bitwy było 1400. jeńców, 20. sztuk armat, i wielka liczba bagażów.

Dnia 7. Lipca.

Dnia wczorayszego stoczona była bitwa przed Kehl, nasze wojska zajęły na nowo Attenheim i Offenbourg, i zabrały w niewolę 30 jeńców z koni.

Listy z Berny pod d. 3. donoszą o potyczce na d. 2. od strony Altendorf stoczony. G. Massena przebiega codziennie swoją linią. Prawe krzydło pod kommandą G. Lecourbe, znacznie wzmocnione zostało. Wysypano także mocnezańce na obydwóch brzegach jeziora Lucerny.

z Koblentz dnia 7. Lipca.

Przeszło 4. tysiące ludzi zatrudnia się dniem i nocą fortyfikacyami przed Erenbreitsteinem; dokończono już wiele redut, te nowe fortyfikacje będą wzmocnione kilku szeregami palisad z rowami 15 stop szerokiemi.

Trzecie bataliony, do których przydano konfrypcyjnych, a które wzięły nazwisko batalionów garnizonowych, powróciły nazad do dawnych nazwisk batalionów wojennych; domyślają się, iż wielka ich część użyta będzie w polu, a w fortcach i miastach przez nowych konfrypcyjnych zastąpioną zostanie.

Od brzegów Renu dnia 10. Lipca.

W liście z głównej kwatery w Tortonie pod dniem 19. Czerwca donosił General Desfolles Generalowi Perrignon, iż wszedł do Tortony. — Podług tychże sławych wiadomości armia we Włoszech do 50. tysięcy mocna, była w marszu przeciw nieprzyjacielowi.—W Strazburgu na dniu 8. Lipca miano pewną wiadomość, iż flotta Francuzka na dniu 24 Czerwca o godzinie 3. po południu widzianą była około Genui, i daleko liczniejsza niż była na początku Czerwca, także pod Genuą widzianą. Żąd wnoślić potrzeba, iż Hiszpańska flotta z nią się połączyć musiała.

Od brzegów Menu dnia 11. Lipca.

Dowiadujemy się z Ratyzbony, że Baron Buhler, Minister Rossyjski opuścił dnia 6. tego miesiąca to miało, dla powroćenia do Munich i obietca tam na nowo swego urzędu. Ten powrót niezostawia żadnej wątpliwości o przywróceniu zupełnej zgody między Gabinetem Petersburskim i Dworem Palatyno-Bawarskim.

z Szaffuzy dnia 4. Lipca.

Na żądania G. Hotze i P. Roberta Crafword Ministra Pełnomocnego W. Brytanii, nasza izba Administracyina wydała na dniu 1. t. m. Proklamacyę w której wyraża, iż Anglia bierze na swój zółd wszystkich Szwajcarów, którzy zechcą zebrać się w korpusy i przyłączyć się do sprzymierzonych przeciwko Francyi, każdy człowiek odbierze na dzień chleb i 12 graycarów. Zaprasza mieszkańców innych kantonów, ażeby naśladowali przykład mieszkańców kantonu Glaris, który dobrowolnie przystawił 400 ludzi, i ażeby zbrojną ręką przyłożyli się do oswobodzenia swojej Ojczyzny dla zachowania swo-

iey niepodległości i praw których przez 300 lat używali. Wystawia oraz to wszystko co tylko Cesarz Jmć i Arcy-Xiąże Karol świeżo w tym celu uczynili, wystawia niezmierną przychylność i przyjaźń jaką Anglia nieprzełatała od dwóch wieków okazywać dla Helweyji, nakoniec to czego się wszystkie Europejskie Narody po Szwajcarach spodziewają.

z Berny dnia 1. Lipca.

Generał *Maffena* przejechał nieco posilków do korpusu zajmującego *Walezję*. *G. Ruby* który przez nieaki czas miał komendę w *Bernie*, wyjechał ztąd do okolic *Morat*, gdzie ma osobny korpus organizować. Przybyli tu dwaj nowi nasi Dyrektorowie *Secretan* i *Savari*, ich in-
stallacya ma nastąpić dnia jutrzejszego.

Dnia 2. Lipca — Mówią o floczoney bitwie w okolicach *Zug* na dniu 27 Czerwca, lecz szczegóły iey ieszcze nam nie są wiadome. Od strony *Zurich* Francuzi pomykają swoje patrole aż do *Sihl*, dla czego częste między forpocztami zachodzą utarczki.

W *Walezji* zupełna panuje spokojność. Oprócz obozu w *Sierre* ma być wkrótce inny wytknięty w niższej *Walezji*.

Wielu z naszych Prawodawców okazują jawnie swoje nieukontentowanie z tego, iż *Ob. Ochs* nie iest ieszcze do więzienia wzięty. Zapewniają, iż znajdują się dowody któreby dostatecznie tę surowość usprawiedliwiły. Oskarżają tego byłego Dyrektora, iż był przyczyną rozeyscia się wojsk *Szwajcarskich* pozbawionych żywności i żołdu. Dziennik nasz urzędowy donosi o tym iak następuje.

Różne są tłumaczenia względem powodów tak nagle żądanej przez *Ob. Ochs* dymisji. Jedni mówią, iż to się stało na żądanie Dyrektoryatu *Francuskiego*, lecz zapominają, iż *Rewbel* nie iest już w Dyrektoryacie, i że terazniejsi Rządy *Rzpltey Francuskiej* nie zaczynałyby od naruszenia niepodległości *Helweckiej*. Podług innych *Ob. Ochs* uczynił to dobrowolnie w nadziei naprawienia swego błędu popełnionego w Czerwcu 1798, i dla pojednania z rządem ludzi którymby się niepodobalo iego zafianowanie w Dyrektoryacie. Lecz znający *Ob. Ochs* wiedzą, iż założył swoje mieszkanie w pałacu *Erlach*, ażeby panował iak *Statuer*, nie ażeby z niego wyszedł iak odpawiony. Nakoniec mówią, iż *Ob. Ochs* miał sobie nagle podany wybór, albo iak narychlełszy dymisji, albo oskarżenia.

Na sejsji wielkiej naszej Rady d. 26 czytane było poselstwo Dyrektoryatu względem stanu *Helweyji*, w którym wystawiony iest niedostatek skarbu, iż potrzeba przedsięwziąć silne środki, które zapewne nazwane będą Rewolucyjnymi, lecz które ratunek Ojczyzny czyni nieuchronnymi. Powinniśmy najprzód czynić wszelkie usiłowania (wyraża daley) ażeby dopełnić liczbę wojska, i dostarczyć potrzebom naszych obrońców. Opóźnienia w systemacie skarbowym czynione, sprawiły okropne skutki, ponieważ potrzeba go było dopełnić w tym czasie gdy zamiary złych ludzi doszedłszy do swej dojrzałości, tym bardziej pomnażały opór i tym większą kosztów skazywały potrzebę. — Atoli Narod *Helwecki* nie iest do ostatniej przyprowadzony niemocy. Posiada on ieszcze dostateczne źródła, ale samowola i kłopotliwość iednych, a nienawiść ku wielkim sposobom i obojętność wszystkich, przeszkadza ię onych użyciu. Samowola i niechęć wszystkich klasów ludzie powinni wiedzieć, iż nie ma dla nich zbawienia, iak tylko w służeniu *Rzpltey*. Doświadczamy teraz, iż nie masz wojska bez skarbu. — Żywności są na kilka miesięcy zapewnione przez Magazyny które się ieszcze utrzymują, i przez te, które *Francuzi* dla swoich wojsk mają założyć, oraz przez Artykuł handlowego Traktatu, który w każdym czasie pozwala wyprowadzać z *Francyi* 200 tysięcy cetnarów zboża. Podwoimy tylko usiłowania, ażeby przeszkodzić zagarnieniu reszty naszego kraju. Zgromadźmy ze wszystkich stron orężę, amunicyę i żołnierzy. Użyjmy źródeł krajowych niezważając na próżne nadzieje Ojczyzny, a na doprowadzenie onego do swej liczby i opatrzenia potrzeb jego, całe nasze lożyc winniśmy starania.

Wyjazd *Ob. Ochs* sprawił wielkie tu wrażenie. Nie było tego człowieka, któryby nie był kontent z odjazdu jego. *Laharpe* terazniejszy Prezydent Dyrektoryatu otrzymał niedawno list od Dyrektora *Sieyes*, w którym tenże

zaręcza mu opiekę dla *Szwajcaryi*, wzmocnienie Armii, utrzymanie *Rzpltey Helweckiej*, zakończenie bezprawiiw dotąd popełnianych przez chciwych ludzi etc. z życzeniem aby odtąd zapomniano o zaszyłych smutnych wypadkach. W liście tym miał pisać także względem *Ob. Ochs*, i to sprawiło, iż podał swoją dymisję. Jest on bardzo kompromitowanym w korespondencyi z byłym Dyrektoryatem utrzymywaney. — Powszechne okrzyki radości nastąpiły po przeczytaniu jego dymisji. Deputowany *Kuhn* zawołał: Zezwalam na tę dymisję nie z nienawiści ku niemu, lecz dla tego, iż zapomnieć nie mogę tego człowieka, który na dniu 18. Czerwca roku przeszłego przy asylytencyi bagnetow wszedł do Dyrektoryatu, i tyle nieszczęścia dla kraju sprawił. Wielu żądało, aby *Ob. Ochs* rachunek zdał z urzędowania swego.

Generał *Maffena* odebrał w posilkach 9. brygad i iedną puł brygadę, oczekuje ieszcze na 6. innych, co wyniesie 45. tysięcy wojska. Główna kwatery *Szwajcarów* iest w *Arau*, *Francuzka* zaś w *Lenzburg*.

z *Zurich* dnia 3. Lipca.

Pan *Wikham*, Minister *Angielski* przy związkach *Helweckich*, przybył tu z *Londynu*.

Podług Rezolucyi naszego rządu tymczasowego, wojsko prowincjonalne Kantonu *Zurich*, ma być postanowione.

Odciągniony z niego batalion, natychmiast będzie użytym do obrony oyczyzny i zabezpieczenia granic. Rozpoczęte także rekrutowanie byłszego Regimentu *Szwajcarskiego Bachmana*.

z *Neapolu* dnia 30. Maja.

Zapał Republikantki zaczyna się tu okazywać aż do ostatniej klasy ludu. Wielka liczba Obywatelow uczęszcza do wielkiego Towarzystwa, inni zaś do Towarzystw Patriotycznych. Dnia dzisiejszego w Towarzystwie Patriotycznym rozpoczęto konklrpeją na 6. tysięcy ludzi przeznaczonych przeciwko *Pulii* i *Kalabrii*. Doradzano także konklrpeją dla dostarczenia potrzebom armii. Ten który uczynił ten wniosek, dał z siebie pierwszy przykład składając w ofierze 600. dukatów. Na tejsze sejsji postanowiono zanieść do Komisji Prawodawczej oskarżenie przeciwko trzem Członkom *Pignatelli*, *Doria* i *Bruno*. Akt oskarżenia podpisany był przez wielką liczbę Patriotów. Te trzy Członki miały sławę z niezaprzeczoney cnoty a nawet i z Patriotyzmu, lecz pada na nich nagana, iż nie są dosyć czynnymi, i niemają tyle zapału, ile wymagają terazniejsze okoliczności.

Miedzy naszymi Generalami zachodzą nieakie zakłocenia. *Federici* który udał się do *Pulii*, wyjechał ztamtąd dla oskarżenia *Ob. Matera*, który z równą zawsze pomyślnością swoje czynności odbywa, opanował *Benewent* zbuntowany przeciwko *Francuzom*, i działa wspólnie z Generaliem *Spino* dla uśmierzenia buntowników w *Sanseverino* i *Monterosso*.

Anglicy opuścili wyspy *Ischia* i *Procida*, a flotylla *Neapolitańska* ogłosiła z masztow iedną fregatę i nadpsuła kilka innych statków wojennych *Angielskich* które się znajdowały przed temi wyspami.

z *Liworny* dnia 22. Czerwca.

Dnia wczorajszego wszedł do naszego portu ieden statek *Ragusański* z *Malty* w 22. dniach, a z *Cagliary* w 11. dniach przybyły. Kapitan jego zeznał, iż *Malta* iest opatrzona w żywność, i że w iey porcie znajdowały się trzy okręty liniowe i pięć fregat *Francuskich* gotowych do wypłynienia.

Wojska które są w *Porto Ferrajo* czynią przygotowania na nowe rozpoczęcia oblężenia *Longony*.

z *Pawij* dnia 28. Czerwca.

Dokładne szczegóły o obrotach Armii Generala *Moreau* są następujące: „*Moreau* uwiadomiony iż Armia Generala *Macdonald* (z którą na moment nie przestał mieć komunikacyi przez terytorium *Genueńskie*) postępowała najprzód ze wszystkich stron, wyszedł dnia 20. z *Novi* ku *Tortonie* dla wspierania tej Armii. W tym celu atakował Generala *Bellegarde* w jego stanowisku między *Ale-*

xandryą i *Novi*. Korpus tego Generala do którego się przyłączyły wojska oblegające *Tortonę*, niemogąc się oprzeć przewyższającej nieprzyjaciela liczbie, cofnął się do *St. Giuliano* między *Tortoną* i *Alexandryą*. Nieprzyjacieli wszedł potem do *Tortony*, a ztamtąd aż do *Voghera*; natychmiast Patrioci tamtejsi zaszczepili drzewo wolności, a niektóre familie uwiadomione o zbliżaniu się *Francuzow*, uciekły. Tym czasem General *Bellegarde* wzmocniony korpusem Generala *Kaim* przybyłym z *Turynu*, wstrzymał nieprzyjaciela, który znowu dnia 25. przypuścił silny atak, lecz był odpartym z stratą 3. tysięcy ludzi. Po czym *Moreau* kupił swoje fily w okolicach *Gavi* a *Auslyacy* powrocili do *Voghera*.

Wiadomość o Karonadach.

Cała *Francya* wymierzona ma teraz oczy na flotę *Brestolską*. Wszyscy mają nadzieję, iż flota zniszczy korzyści *Mocarstw* Iprzymierzonych we *Włoszech*, a przynajmniej ię przytłumi. Opanuje porty *Sycylijskie*, uwolni *Malte*, przywróci komunikacyę z *Egiptem*. Wszyscy są przekonani, iż nie tylko małe i rozproszone eskadry *Rosyjsko-Turecko-Angielskie* bez trudow zabierze, lecz nawet wyłane przeciw niey floty iłkolata i zniszczy. Te nadzieje są wyniośle, gruntuia się iednak nie tylko na potęgę wypłynionej floty, lecz także na 150. *Karonadach*, które z sobą wzięli nowo wynalezione działa niezmiernie silne niszczące. *Karonady* iest to rodzaj haubic rozmaitey wielkości. Mniejsze np. od 6. funtow, są tak lekkie, iż iedna z nich ze wszystkimi swoimi rekwizytami może być łatwo na drogach przez dwóch ludzi noszona, którzy ieszcze procz tego potrafią floty na ramieniu swoim zachować. Największe nie mają wagi więcej od 24. funtowey armaty, a noszą kulę cetnarową na rozciągłość więcej iak ćwierć mili. Wynalazcą tych dział był nieaki *Millar* Angielezyk. Wielu było za i przeciw temu wynalazkowi w *Anglii*, tak dalece, iż ten nakoniec upadł, lecz wnoić należy, iż z wynalazku tego *Francuzi* korzystając, wysoko wydoskonalić go musieli.

OBWIESZCZENIE

Komisja wspólna przez Najjaśniejsze dwa Dwory Cesarzkie i Królewsko-Prukli do upadłych szesciu Bankow to iest *Uur. Piotra Teppera*, *Karola Schulca*, *Fryderyka Kabryta*, *Prota Potockiego* i *Jana Dawida Hryzlera* wyznaczona.

Wam posiadaczowi *Wexlow* dwóch *Tepperowskich* pod dniem 1. i 2. Junij 1792. datowanych na summe *Czer. Zł.* 4000. wydanych w Protokule Legitimorum pod *Njem* 271. w imieniu *W. Stanisława Gorskiego* likwidowanych, tudzież *Wierzycielom*, *Administratorem* i *Prokuratorowi* *Mally* po *Tepperowskiej* nakazuie, abyście w Sądzie tejsze Komisji w tenczas gdy sprawa z strony *Mally* po *Tepperowskiej* przeciwko Powodowi lub z strony Powoda przeciwko Wam do ładzenia przypadnie, osobicie i zawilo stawili się na popieranie *W. Stanisława Gorskiego*, niegdy *Felixa Gorskiego* Sędziego Grodzkiego *Warszawskiego* fyna Powoda, który stosując się do Rezolucyi Komisji pod dniem 10. Lipca Roku terazniejszego zasłazy arezt na summe powyższą i wexle determinujące popierając tenże arezt z Powodow poniszszych pożywa Was do widzenia i przyłączenia się złożenie *Wexlow* tychże jednego na *Czer. Zł.* 2200. drugiego na *Czer. Zł.* 1800. w *Xiegach Bankowych* po *Tepperowskich* na imię i pod tytułem conto *W. Gorskiego* Sędziego Grodzkiego zapilanych, a w Protokule likwidacyi w imieniu *W. Stanisława Gorskiego* likwidowanych nakazać, po których złożeniu, tak z przyczyny początkowoy onych właściciela Sędziego *Gorskiego*, a Powoda *Oycy* zasłazy śmierci i utonionych papierow, jako też formowanej do Powoda, jako jego lyna o jakowys dług akcyi, własność tychże *wexlow*, i pretensy *Mally* za złożeniem dowodow rozpoznac, Summe *Czer. Zł.* 217. fl. 9. Jeżeli w całości lub w części *Mallie Tepperowskiej* należeć się okaże, jako pod jednym conto zapisaną do Właściciela *Wexlow* powyższych sposobem kompensaty zregulować, i własność *Wexlow* i summ Powodowi przysądziwszy one powrocic, i to co Prawo i Iprawiedliwość wymagać będzie postanovać. — Dan w *Warszawie* Dnia 12. Lipca 1799. Roku.

(L.S.) *T. Wędrychowjski*. S. K. B. Regent. mpr.

DONIESIENIA.

Franciszek Daniel Aufschlag Obywatel i Kupiec *Miasta Warszawy*, który handel swoy korzenny *en Gros* do tego momentu w domie *Jarzewiczowski* przy ulicy *Miodowej* czyli inaczej *Kapucynilka* zwaney, miał, iż teraz tenże sam handel tak różnych korzeni, materyalow, iako też wszelkich trunkow, *en Gros* i w częściach do przedania mający, przeniośł do tego domu, w którym niegdy *Stanisław Rafatowicz* handel swoy miał, to iest do domu w *Starym Mieście* Nro 42. lityowanego; rekomenduje się przytym dalszym iaskawym względem *Prześwietney Publiczności* z tym oświadczeniem, iż za mierną cenę flużyć każdemu materyalami handlu swego zapewnia. — w *Warszawie* dnia 18. Lipca 1799.

Browar ze wszystkich rekwizytami do niego należącymi, tudzież przyległemi mu stajniami, wozowniami, szopami, ogrodem owocowym, i pomieszkaniem, litywanym blisko źródła publicznego Nro 1965. przy ulicy *Spadek* iest do zaarędowania od *S. Michała* roku terazniejszego. Zyczący sobie niać tenże Browar, udać się ma do kamienicy *Gidelskich* Nro 252. na ulicy *Freta* przy Kościele *Dominikańow* *Ściągcy*.